

CM MBO

┌ commissie
macrodoelmatigheid
mbo ─┘

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Organisatie en taken CMMBO	4
2.1	Missie, visie en kernwaarden	4
2.2	Samenstelling CMMBO	4
2.3	Taken van CMMBO	4
2.4	Secretariaat	5
3	Activiteiten CMMBO	6
3.1	Macrodoelmatigheid	6
3.2	Fusietoets	7
3.3	Kleinschalige, unieke opleidingen.....	7
3.4	Communicatie	8
4	Financieel verslag	9

1 Inleiding

Hierbij treft u het verslag aan van de activiteiten van de Commissie macrodoelmatigheid mbo (CMMBO) in 2017. Paragraaf 2 gaat in op de organisatie en taken van de CMMBO. Paragraaf 3 bevat een overzicht van de uitgevoerde activiteiten, waaronder de uitgebrachte adviezen. Tenslotte treft u in paragraaf 4 het financieel verslag over 2017 aan.

2 Organisatie en taken CMMBO

2.1 Missie, visie en kernwaarden

Missie:

De Commissie macrodoelmatigheid mbo (CMMBO) is in 2015 ingesteld door de minister van OCW en de staatssecretaris van EZ (Staatscourant, nr. 27372, 1 september 2015). De CMMBO adviseert de overheid, mbo-instellingen, bedrijfsleven en andere belanghebbenden bij het middelbaar beroepsonderwijs over het arbeidsmarktperspectief en de doelmatigheid van mbo-opleidingen.

Visie:

Met haar adviezen streeft de CMMBO naar het versterken van de zelfregulering door mbo-instellingen van de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod.

Kernwaarden:

De Commissie voert haar werkzaamheden op een onafhankelijke, vertrouwelijke en transparante wijze uit. Deze kernwaarden zijn door de CMMBO uitgewerkt in een gedragscode. Deze gedragscode is op 10 februari 2016 vastgesteld, gepubliceerd en te raadplegen op de website van de CMMBO.

2.2 Samenstelling CMMBO

De commissie bestaat sinds 1 september 2015 uit de volgende leden: de heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter), de heer drs. A.J.E.G. Renique (vicevoorzitter), mevrouw drs. M.H.J. Blom, de heer M.J. Hoefeijzers en de heer prof. dr. M.J.M. Vermeulen. De leden zijn door de Minister benoemd voor een periode van vier jaar. Herbenoeming is eenmaal mogelijk.

2.3 Taken van CMMBO

De taken van de CMMBO zijn als volgt:

- Op verzoek van de Minister onderzoeken van en adviseren over signalen over niet naleven van de zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid door mbo-instellingen.
- Op verzoek van de Minister themagericht doorlichten van en adviseren over het arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid van (delen van) het landelijk aanbod van mbo-opleidingen.
- Op verzoek van belanghebbenden (instellingen, bedrijfsleven e.a.) als geschillencommissie adviseren over onderlinge verschillen van inzicht in het arbeidsmarktperspectief en/of doelmatigheid van opleidingen.
- Sinds 1 augustus 2017 adviseert de CMMBO de Minister tevens over voorgenomen fusies tussen instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs (Staatscourant, nr. 43372, 31 juli 2017). Voor een bestuurlijke of institutionele fusie in het middelbaar beroepsonderwijs is in alle gevallen namelijk de voorafgaande toestemming van de Minister nodig: de fusietoets.

Bij de uitvoering van bovengenoemde taken neemt de CMMBO de Beleidsregel macrodoelmatigheid in het beroepsonderwijs en de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017, en hun onderlinge samenhang, in acht.

Begin 2018 is de wetwijziging Samenwerkingscollege en unieke beroepsopleidingen vastgesteld. Deze regelt o.a. dat de Minister een tijdelijk alleenrecht aan een mbo-instelling kan toekennen voor het verzorgen van een kleinschalige, unieke beroepsopleiding. Het adviseren van de Minister over aanvragen van mbo-instellingen voor een tijdelijk alleenrecht wordt een nieuwe taak van de CMMBO. Dit vanwege de inhoudelijke samenhang met het macrodoelmatigheidsbeleid.

2.4 Secretariaat

De CMMBO is ondersteund door een secretariaat (2,3 fte) dat is ondergebracht bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De NVAO verzorgt het penvoerderschap voor de CMMBO.

3 Activiteiten CMMBO

De CMMBO heeft in 2017 adviezen uitgebracht, onderzoek verricht en presentaties verzorgd over haar werkzaamheden. Deze activiteiten worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens kort toegelicht.

3.1 Macrodoelmatigheid

Onderstaande tabel 3.1 geeft een overzicht van de adviezen op het gebied van macrodoelmatigheid die de CMMBO in 2017 heeft uitgebracht.

Tabel 3.1: Overzicht uitgebrachte adviezen macrodoelmatigheid in 2017

	Onderwerp	Soort advies	Datum advies
1.	Aanvullend advies aan ROCvA/ROCvF en ROC TOP over casussen mbo-opleidingen Almere en Hotelmanagement Amsterdam	geschil	8-3-2017
2.	Arbeidsmarktperspectief mbo niveau 2	thema	9-3-2017
3.	Advies aan minister van OCW over naleving zorgplichten door ROCvA/ROCvF en ROC TOP	naleving	2-10-2017
4.	Advies aan Mediacollege Amsterdam en ROC Horizon College over aanbod opleidingen DTP in Noord-Holland Noord	geschil	7-11-2017
5.	Aanbevelingen CMMBO voor nieuwe minister van OCW	thema	18-12-2017

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de CMMBO in haar rol als ‘geschillencommissie’ voor instellingen (en andere belanghebbenden) op 8 maart 2017 een aanvullend advies heeft uitgebracht aan het koepelbestuur van het ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland en ROC TOP over de casussen die reeds in 2016 ter advisering waren voorgelegd aan de CMMBO. Aangezien ook dit aanvullend advies aanvankelijk niet tot overeenstemming leidde tussen betrokkenen en er sprake was van niet naleving van zorgplichten, heeft de CMMBO dit als signaal onder de aandacht gebracht van de minister van OCW. Deze heeft de CMMBO uiteindelijk gevraagd om een advies om de naleving van zorgplichten te gaan handhaven. Dit advies is op 2 oktober 2017 aan de minister van OCW aangeboden. Na nog éénmaal door de Minister in de gelegenheid te zijn gesteld, hebben de betrokken instellingen begin 2018 alsnog overeenstemming bereikt over hun verschil van inzicht. Samengevat beëindigt ROC TOP zijn aanbod van opleidingen in Almere en wordt hiervoor door ROC van Amsterdam/ ROC van Flevoland evenredig gecompenseerd in Amsterdam.

Op 7 november 2017 heeft de CMMBO in haar rol als geschillencommissie een advies uitgebracht aan het Mediacollege Amsterdam en ROC Horizon College over de start van DTP-opleidingen door ROC Horizon College voor de regio Noord-Holland Noord. Het advies en de reacties van de betrokken instellingen zijn na afloop van het adviestraject gepubliceerd op de website van de CMMBO. Omdat partijen via zelfregulering uiteindelijk niet tot overeenstemming zijn gekomen en de CMMBO geconstateerde dat ROC Horizon College zijn zorgplicht arbeidsmarktperspectief niet naleefde, heeft de CMMBO dit als signaal onder de aandacht van de minister van OCW gebracht. Deze is vervolgens een handhavingstraject gestart.

Op verzoek van de minister van OCW is de Commissie in 2016 een thematische doorlichting gestart van het arbeidsmarktperspectief van niveau 2 opleidingen. In het voorjaar van 2017 is dit onderzoek afgerond en heeft de CMMBO haar advies ‘Arbeidsmarktperspectief mbo niveau 2’ op 9 maart 2017 aan de minister van OCW aangeboden. De integrale tekst van dit advies is te vinden op de website van de Commissie. Samengevat adviseert de CMMBO o.a. bbl-opleidingen verder te versterken, domeinprogramma’s te

stimuleren om arbeidsmarkt- en doorstroomperspectief voor studenten te vergroten en loopbaanontwikkeling voor niveau 2 gediplomeerden te versterken.

Op basis van ervaringen uit de eerste twee jaren na haar instelling, aanvullende analyses van o.a. het register van meldingen van starten en stoppen van beroepsopleidingen en van gesignaleerde tekorten aan technici en gesprekken met stakeholders, heeft de Commissie eind 2017 haar tussenbalans opgemaakt en haar bevindingen in de vorm van een brief met aanbevelingen aan de nieuwe minister van OCW aangeboden. Dit met het oog op uitwerking van voornemens in het regeerakkoord om het regionaal arbeidsmarktperspectief van mbo-opleidingen aan te scherpen, meer ruimte te bieden voor innovatie van onderwijsprogramma's en meer aandacht en waardering te geven aan techniek en vakmanschap in het beroepsonderwijs. De Commissie heeft o.a. gepleit om van een overwegend landelijk aangestuurd innovatiebeleid te komen tot regionaal georiënteerde innovatie door mbo-instellingen zelf. Dit door de vrije ruimte in het curriculum te vergroten en dat instellingen die ruimte systematisch in overleg met het regionale werkveld gaan invullen, o.a. via practoraten. De brief is te vinden op de website van de Commissie.

Tot slot is de CMMBO op verzoek van de minister van OCW in 2017 twee thematische onderzoeken gestart. Ten eerste naar de werkende principes van regionale samenwerking tussen branches en beroepsonderwijs. Dit naar aanleiding van signalen dat een aantal branches afspraken maakt/wil maken met mbo-instellingen over clustering van opleidingen voor de branche om op doelmatige wijze beroepsopleidingen van hoge kwaliteit te organiseren. De centrale vraag is op welke wijze een verbinding gelegd kan worden tussen deze initiatieven vanuit het bedrijfsleven en de ontwikkeling waarbij mbo-instellingen onderling op regionaal niveau hun aanbod aan opleidingen afstemmen. Het onderzoek wordt begin 2018 afgerond.

Ten tweede een thematische doorlichting van het arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen. Dit naar aanleiding van aanwijzingen dat het arbeidsmarktperspectief voor gediplomeerden van creatieve mbo-opleidingen die de arbeidsmarkt betreden matig is en het signaal van vakinstellingen die zich bedreigd voelen door het groeiend aanbod van roc's op dit terrein. Op basis van het onderzoek brengt de CMMBO in het voorjaar van 2018 een advies aan de minister uit.

3.2 Fusietoets

Sinds 1 augustus 2017 adviseert de CMMBO de Minister over voorgenomen fusies tussen mbo-instellingen (fusietoets). Ter voorbereiding op deze taak en om de inhoudelijke samenhang tussen de fusietoets en het beleid over macrodoelmatigheid te bevorderen, heeft de Commissie een bijdrage geleverd aan het tot stand komen van beleidsregels voor de fusietoets. De Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017 vormt nu de basis voor advisering door de Commissie over aanvragen fusietoets.

Vervolgens heeft de CMMBO één advies uitgebracht over de voorgenomen fusie van AOC Oost en AOC Groene Welle. De CMMBO heeft op 10 oktober 2017 de minister van EZ geadviseerd goedkeuring te verlenen aan dit voornemen van beide AOC's. De integrale tekst van het advies is te raadplegen op de website van de CMMBO.

Tabel 3.2: Overzicht uitgebrachte adviezen fusietoets in 2017

Uitgebrachte adviezen	Datum advies
Advies fusietoets AOC Oost en AOC Groene Welle	10-10-2017

3.3 Kleinschalige, unieke opleidingen

In 2017 heeft de CMMBO zich inhoudelijk verdiept in het thema kleinschalige, unieke opleidingen. Dit met het oog op de beoogde adviesrol die de CMMBO zou krijgen volgens het wetsvoorstel dat het tijdelijk allenrecht regelt voor een instelling om een kleinschalige, unieke opleiding aan te bieden. Er zijn o.a. gesprekken

gevoerd met experts en het Meld- en expertisepunt specialistisch vakmanschap. Dit heeft geresulteerd in een beknopte verkenning en bijdrage aan het tot stand komen van een concept beleidsregel met criteria voor beoordeling van kleinschalige, unieke opleidingen.

Begin 2018 is het betreffende wetsvoorstel vastgesteld en gepubliceerd in de Staatscourant. De CMMBO bereidt zich verder voor op haar uitvoerende taak om per schooljaar 2018-2019 de Minister te adviseren over aanvragen voor het tijdelijk allenrecht voor kleinschalige, unieke opleidingen.

3.4 Communicatie

Op het gebied van communicatie heeft de CMMBO in 2017 de volgende activiteiten uitgevoerd.

- *Website:*

De website www.cmmbo.nl is in de zomer van 2017 aangepast ter voorbereiding van de fusietoets als nieuwe formele taak van de CMMBO per 1 augustus 2017. De website bevat onder meer informatie over relevante wet- en regelgeving, door de CMMBO uitgebrachte adviezen en informatie over taken en werkwijze van de CMMBO.

- *Publicaties:*

De volgende tabel 3.3 geeft een overzicht van de in 2017 op de website gepubliceerde adviezen en andere documenten van de commissie. De adviezen zijn integraal te raadplegen via www.cmmbo.nl.

Door publicatie van de adviezen wordt kennis gedeeld en kunnen mbo-instellingen, andere belanghebbenden en belangstellenden met deze inzichten hun voordeel doen. Tevens bieden de publicaties transparantie over de werkzaamheden van de Commissie.

Tabel 3.3: Overzicht van in 2017 op de website www.cmmbo.nl gepubliceerde adviezen en andere documenten:

Adviezen	Publicatiedatum
Advies Arbeidsmarktperspectief mbo niveau 2	09-03-2017
CMMBO Jaarverslag 2016	19-06-2017
Advies fusietoets AOC Oost en Groene Welle	10-10-2017
Advies aanbod opleidingen DTP in Noord-Holland	07-11-2017
Aanbevelingen CMMBO voor nieuwe minister van OCW	18-12-2017

- *Presentaties:*

In 2017 heeft de Commissie macrodoelmatigheid mbo bij diverse gelegenheden informatie gegeven over macrodoelmatigheid en de fusietoets in het beroepsonderwijs en haar taken en werkzaamheden toegelicht. De onderstaande tabel 3.4 geeft een overzicht van bijeenkomsten waarin de Commissie macrodoelmatigheid mbo een presentatie heeft verzorgd.

Tabel 3.4: Overzicht van bijeenkomsten in 2017 waarin de CMMBO zich heeft gepresenteerd:

Presentaties	Datum
Presentatie voor stafmedewerkers en beleidsadviseurs van mbo-instellingen	26-01-2017
Presentatie voor de SER-commissie Arbeidsmarkt- en Onderwijsvraagstukken	28-08-2017
Gesprek met AOC Raad over ontwikkelingen in het groene onderwijs	08-09-2017
Presentatie voor het Platform Raden van Toezicht van mbo-instellingen	20-09-2017
Gesprek met TAC Doelmatigheid van SBB	21-09-2017

4 Financieel verslag

De CMMBO wordt door de minister van OCW bekostigd. De NVAO treedt hierbij namens de CMMBO op als penvoerder. De financiële verantwoording van de CMMBO vormt daarom onderdeel van de jaarrekening van de NVAO. Hieronder staan de financiële kerngegevens van de CMMBO over 2017 vermeld.

Opbrengsten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Subsidie ministerie van OCW	500.000	500.000

Lasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
1. Personele kosten	230.051	216.000
2. Algemene werkingskosten		
2.1 Personele exploitatiekosten	11.969	20.000
2.2 Kosten communicatie	5.625	6.000
2.3 Inzet commissieleden	35.416	40.000
2.4 Inzet deskundigen	110.042	120.000
2.5 Overige kosten	302	9.000
2.6 Penvoerderschap NVAO	89.000	89.000
Totaal lasten	482.405	500.000

Resultaat

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
	17.595	0

Verloop egalisatiereserve

	Realisatie 2017 €
Stand per 1 januari	110.422
Resultaat	17.595
Te verrekenen met OCW*	-/- 3.017
Stand per 31 december	125.000

* Het jaar 2017 is afgesloten met een batig saldo van € 17.595,--. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve totdat de reserve het maximum bereikt van 25% van de totale jaarlijkse subsidie. Op 31 december 2016 bedraagt de stand van de egalisatiereserve € 125.000,--. Het restant van het batig saldo ad. € 3.017,-- wordt verrekend met OCW.